

TEATR im. Juliusza Słowackiego w Krakowie

ALESSANDRO BARICCO

NOVECENTO

PRZEKŁAD Halina Kralowa

REŻYSERIA **Bartłomiej Wyszomirski**

SCENOGRAFIA I KOSTIUMY **Izabella Toroniewicz**

MUZYKA **Tymon Tymański**

WYSTĘPUJE

Błażej Wójcik

REALIZACJA DŹWIĘKU:

Daniel Seidler, Włodzimierz Wielgos

REALIZACJA ŚWIATŁA:

Jarosław Prusicki, Łukasz Wojtas

INSPICJENT **Iwona Cieślik**

PREMIERA 30 PAŹDZIERNIKA 2010 SCENA MINIATURA

Licencja na wystawienie utworu została wydana przez Stowarzyszenie Autorów ZAIKS

Novecento Alessandro Baricco to błyskotliwa literatura, pomysłowy teatralny monodram. Ale literatura, choćby najbardziej profesjonalnie napisana, najczęściej podszyta jest fikcją, blagą. Dla porównania – *Dr Faustus* Tomasza Manna jest książką wykoncypowaną aż do bólu. Oprócz intrygującej historii kompozytora Adriana Leverkühna, którego postać Mann oparł na biografii twórcy systemu dodekafonicznego Arnolda Schönberga, autor *Czarodziejskiej góry* zawarł w swej powieści całe passusy wiedzy z kręgu teorii muzyki i innych dziedzin. Wiedza nie uczyniła dzieła Manna prawdziwszym – choć niejako uwiarygodnia dramat Leverkühna, osadzając go w plastycznej rzeczywistości, pozostaje li tylko suchą teorią, która nie budzi ekscytacji czytelnika. Co innego proza Hessego – choćby jego *Siddharta* czy *Wilk stepowy* – która, miast elokwencji i wyrafinowania, oferuje duchową podróż w atmosferze tajemnicy...

Novecento włoskiego autora średniego pokolenia jest książką z tej drugiej półki. To nie tylko absorbujący poemat o geniuszu okrętowej pianistyki. To rzecz o samej muzyce, o czarodziejstwie, lataniu, o dziecinnych marzeniach. Utkana na tle początków XX wieku historia Novecenta jest poruszającą, kabalistycznie inteligentną i zarazem prostą opowieścią o człowieku, który jawi się jako medium pomiędzy światem ludzi a idealnym światem sztuki – światem, w którym gotowe melodie czekają na swych natchnionych odkrywców. Tekst mini-powieści Baricco emanuje rytmicznością, synkopą, swingiem, przywołując

atmosferę czasów, które były świadkami narodzin cudownej i wolnej muzyki – jazzu. Pośrodku generującego radosny zgietk jazzowego comba, siedzi autystyczny pianista – Danny Boodman T. D. Lemon Novecento.

Dobrze wiemy, skąd wziął się ragtime i jazz nowoorleański – narodziły się w dzielnicy czerwonych światel, gdzie pospolite „jazz” i wulgarne „jizz” mają tę samą proveniencję. A jednak Novecento do tego świata nie należy. Jego subtelnie naszkicowana historia przypomina o dramacie wielkich jazzowych outsiderów – Theloniousa Monka, Buda Powella, Lenny’ego Tristano, Billa Evansa. Novecento, nie chcący rywalizować z Jelly Roll Mortonem w niezrozumiałej dla niego „jazz battle”, Novecento, przychodzący znikąd i odchodzący donikąd, jest jak niewinne dziecko, jak pamiętny Kaspar Hauser, jak milczący mistrz chińskiego Czaju. Kiedy odpala papierosa od strun fortepianu, rozumiemy, że – niczym fakir – posiadał duchowe „siddhi”, których jest albo nieświadom, albo których ślubował nie ujawniać. Przecież marzeniem wszystkich wrażliwych ludzi jest latać, tworzyć, wyczarowywać najpiękniejsze dźwięki z fortepianu... Novecento robi to dla nas i za nas, z powodu swego niezwykłego daru będąc skazanym na najgłębsze głębiny samotności.

Tymon Tymański

Alessandro Baricco

Urodzony 25 stycznia 1958 roku w Turynie znakomity włoski powieściopisarz, autor sztuk teatralnych, krytyk muzyczny i teatralny, eseista, scenarzysta i reżyser. Po ukończeniu studiów filozoficznych oraz muzycznych (w klasie fortepianu) pracował przez pewien czas jako krytyk muzyczny, pisząc m.in. do czasopism „La Repubblica” i „La Stampa”. Jako pisarz zadebiutował w 1991 roku, powieścią *Zamki z piasku* (*Castelli di rabbia*). Był również jednym ze współzałożycieli i wykładowców szkoły kreatywnego pisania Scuola Holden, działającej od 1993 roku w Turynie. W tym samym roku opublikował kolejną powieść – *Ocean morze* (*Oceano mare*), ale dopiero napisany rok później monolog teatralny *Novecento* (*Novecento*) oraz wydana w 1996 roku minipowieść *Jedwab* (*Seta*) przyniosły mu europejski i światowy rozgłos. Kolejne powieści Baricco: *City* (*City*) z 1999 roku, *Bez krwi* (*Senza sangue*) z 2002 roku, a także *Homer, Iliada* (*Omero, Iliade*) – narracyjna wersja eposu Homera (2004) i *Ta historia* (*Questa storia*) z 2005 roku – umocniły jego pozycję jako jednego z najwybitniejszych pisarzy współczesnych. Otrzymał wiele prestiżowych nagród literackich (m.in. Prix Médicis étranger we Francji, oraz Selezione Campiello, Viareggio i Palazzo al Bosco we Włoszech). Zastąpił przede wszystkim jako mistrz lapidarnej, skondensowanej prozy powieściowej o niezwykłym ładunku poetyckim i głębi filozoficznej. W 1997 roku, w Teatro Argentina w Rzymie, miała premierę sztuka teatralna Baricco *Davila Roa* (reż. Luca Ronconi). Z kolei *Novecento*, napisany przez niego specjalnie dla aktora Eugenio Allegrie i reżysera Gabriele Vacisa, zaistniał najpierw w wersji scenicznej w 1994 roku (w reż. Vacisa), a następnie – filmowej. W 1998 roku, na podstawie tego tekstu został zrealizowany słynny film *1900 Człowiek Legenda* (w reż. Giuseppe Tornatore). W 2007 roku, w oparciu o scenariusz Baricco, powstała również filmowa wersja *Jedwabiu* (w reż. François Girarda). W 2003 roku Baricco napisał scenariusz filmowy *Partita Spagnola*, zaś w 2008 roku wyreżyserował film *Lecture 21*, również na podstawie własnego scenariusza. Aktualnie mieszka w Rzymie z żoną i dwoma synami.

Błażej Wójcik

Absolwent krakowskiej PWST. Od 1994 roku aktor Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie, w latach 2007-2009 związany z Teatrem Współczesnym w Warszawie, a obecnie – ponownie – z Teatrem im. Juliusza Słowackiego. Współpracował z Teatrem Mniejszym w Krakowie, Krakowskim Teatrem Scena STU, Stowarzyszeniem Teatralnym Łąźnia, Teatrem Ludowym i Teatrem KTO w Krakowie. Zagrał m.in. w spektaklach: *Stracone zachody miłości* W. Szekspira (reż. Tadeusz Bradecki), *Idiota* F. Dostojewskiego (reż. Barbara Sass), *Dziady. Gustaw-Konrad* A. Mickiewicza (reż. Maciej Sobociński), *Audienca* I B. Schaeffera (w reż. autora), *Buŭhakow* M. Wojtyłszki (w reż. autora), *luvenilium permanens* wg S. I. Witkiewicza (reż. Tomasz Wysocki), *Miarka za miarkę* W. Szekspira (reż. Helena Kaut-Howson), *Pułapka* T. Rózewicza (reż. Krzysztof Babicki), *Tango Piazzolla* A. Burzyńskiej (reż. Józef Opalski), *Pułapka na myszy* A. Christie (reż. Olga Lipińska), *Miłość i gniew* J. Osborne'a (reż. Magdalena Piekorz). Ostatnio wystąpił w *Intymności* H. Kureishiego (reż. Iwona Kempa). Współpracował też z wieloma innymi reżyserami: Krzysztofem Jasińskim (*Hamlet* W. Szekspira), Maciejem Englertem (*Proces* F. Kafki), Łukaszem Czujem (*Sen pogodnego karalucha* D. Charmsa), *Opowieści jedenastu katów*), Bartoszem Szydłowskim (*Zabawa* S. Mrożka, *Miłość Fedry* S. Kane), Piotrem Jędrzejasem (*Biedny Ja, Suka i Jej Nowy Koles* M. Walczaka), Włodzimierzem Nurkowskim (*Śpiewam miłosny rym*). Laureat wielu nagród aktorskich, zdobytych na festiwalach: Kontrapunkt w Szczecinie, Festiwal Prapremier w Bydgoszczy, Opolskie Konfrontacje Teatralne, Festiwal Dramaty Narodów w Krakowie i Ogólnopolski Festiwal Komедii Talia w Tarnowie.

REŻYSERIA

Bartłomiej Wyszomirski

Absolwent Wydziału Reżyserii Dramatu krakowskiej PWST. W 1990 roku debiutował jako aktor w Teatrze Maski i Lalki Groteska w Krakowie, występując w spektaklach *Król Jeleń* C. Gozziego (reż. Leszek Piskorz) i *Słońce zachodzi* M. de Ghelderode (reż. Houtte van Jules). Jako reżyser debiutował w 1995 roku *Czarowną nocą* S. Mrożka w Teatrze Polskim w Szczecinie. W tymże teatrze wyreżyserował też przedstawienie *Świeczka zgasła* A. Fredry i *Pana Tadeusza* wg A. Mickiewicza. Współpracował z wieloma teatrami w całej Polsce, m.in. ze Starym Teatrem w Krakowie, Teatrem im. Jana Kochanowskiego w Opolu, Teatrem Dramatycznym w Elblągu, Teatrem im. S. I. Witkiewicza w Zakopanem, Teatrem Komedia w Warszawie, Teatrem Wytwórnia w Warszawie, Teatrem Wybrzeże w Gdańsku. Do ważniejszych jego realizacji należą: *Cena* A. Millera, *Tragedia szkocka* wg W. Szekspira, *Medea – sytuacje wg Eurypidesa*, *Don Kichot Uleczony – wariacje* K. Kopki, *Niebezpieczne związki* Ch. Hamptona, *Top dogs* U. Widmera, *Nasze miasto* T. Wildera, *Królowa piękności z Leenane* M. McDonagha, *Kto się boi Virginii Woolf?* E. Albee'ego, *Matka* S. I. Witkiewicza, *Do dna!* O. Bukowskiego. W swoim dorobku ma dwa spektakle dla dzieci: *Przygody pingwina Pik-Poka* wg A. Bahdaja i *Kubusia Puchatka* wg A. A. Milne. Jest reżyserem i współautorem scenariusza serialu *Bar pod Złamanym Skrzydłem*. Laureat wielu nagród teatralnych, z których do najważniejszych należą: III nagroda za inscenizację *Makbeta* W. Szekspira (III Ogólnopolski Konkurs na Inszenizacje Dzieł Dramatycznych Szekspira w Gdańsku), Złota Maską za *Szewców* S. I. Witkiewicza (Katowice), Dzika Róża za najlepsze przedstawienie sezonu w Kielcach (*Antygona* Sofoklesa), Nagroda Prezydenta miasta Jelenia Góra za najlepsze przedstawienie sezonu (*Trans-Atlantyk* W. Gombrowicza).

SCENOGRAFIA I KOSTIUMY

Izabella Toroniewicz

Ukończyła Wydział Wzornictwa Przemysłowego i Wydział Scenografii warszawskiej ASP (dyplom pod kierunkiem prof. A. Sadowskiego). W swoim dorobku ma około siedemdziesiąt scenografii do przedstawień dramatycznych i lalkowych, projektuje także kostiumy. Od kilku lat stale współpracuje z Bartłomiejem Wyszomirskim. Wspólnie przygotowali m.in.: *Nasze miasto* T. Wildera, *Do dna!* O. Bukowskiego, *Monachomachię* I. Krasickiego, *Śluby panieńskie* A. Fredry, *Moralność pani Dulskiej* G. Zapolskiej, *Czarownice z Salem* A. Millera, *Sen nocy letniej* i *Hamleta* W. Szekspira, *Ferdydurke* i *Trans-Atlantyk* W. Gombrowicza, *Tramwaj zwany pożądaniem* T. Williamsa, *Medea – sytuacje wg Eurypidesa*, *Fridę* K. G. Montero, *Kształt rzeczy* N. LaBute'a. Współpracowała też z Maciejem Wojtyszką (*Faust i inni* M. Wojtyszki), Bartoszem Zaczykiewiczem (*Bardzo prosta historia* M. Łado), Krzysztofem Rościszewskim (*Kartoteka* T. Różewicza), Małgorzatą Bogajewską (*Czerwone nosy* P. Barnesy), Czesławem Sieńko (*Czarnoksiężnik z krainy Oz* F. Bauma, *Paluszek* Cz. Sieńko, *Brzydkie kaczątko* H. Ch. Andersena, *Królowa śniegu* E. Szwarca). Do jej ważniejszych prac należą także oprawy plastyczne spektakli: *Dziady albo młodzi czarodzieje* wg A. Mickiewicza (reż. Adam Sroka), *Księżyc nad Buffalo* K. Ludviga i *Mieszczanin szlachcicem* Moliera (reż. Adam Orzechowski), *Zbyt głośna samotność* B. Hrabala (reż. Tomasz Man), *Damy i huzary* A. Fredry (reż. Piotr Ziniewicz). Za scenografię do spektaklu *Dziady albo młodzi czarodzieje* otrzymała nagrodę na Festiwalu Klasyka Polska w Opolu oraz Nagrodę Ministra Kultury i Sztuki, a za scenografię do *Niebezpiecznych związków* – Laur Dembowskiego i nominację do Złotej Maski.

MUZYKA

Tymon Tymański

Kompozytor, multi-instrumentalista, autor tekstów, felietonista, prozaik. Naukę gry na gitarze rozpoczął w wieku ośmiu lat. Na początku lat 80. założył nowofalowy zespół Sni Sredstvom Za Ukłanianie, w którym śpiewał i grał na gitarze basowej. Studiując anglistykę na Uniwersytecie Gdańskim dołączył do Totartu, nieformalnej grupy performerskiej, która zasłynęła skandalizującymi akcjami, obrazoburczymi manifestami oraz nowatorską poezją. W 1988 roku założył Miłość, najważniejszy zespół polskiego jazzu następnej dekady, a w 1992 roku kultową grupę Kury. Szczególnym uznaniem zarówno słuchaczy jak i krytyków cieszyła się druga płyta Kur *P.O.L.O.V.I.R.U.S.* – wyróżniona m.in. nagrodami Fryderyk i Machiner. Tymański udzielał się też jako lider lub członek grup Tymon i Trupy, Czan, NRD, The Users i Masło. Po rozwiązaniu Kur w 2003 roku, skupił się przede wszystkim na pracy w dwóch nowych formacjach Tymon & The Transistors i Tymański Yass Ensemble. Zagrał również w filmach *Segment '76* (reż. Oskar Kaszyński) i *Wesele* (reż. Wojciech Smarzowski), brał udział w programach poetycko-satyrycznych *Dzyndzylyndzy* i *Brzośka Show*. Skomponował muzykę do takich filmów jak *Sztos* (reż. Olaf Lubaszenko), *Przemiany* (reż. Łukasz Barczyk), *Wesele* (reż. Wojciech Smarzowski) oraz do spektakli teatralnych, m.in.: *Dzieła wszystkie Szekspira* A. Longa, D. Singera, J. Winfielda (reż. Jarosław Ostaszewicz), *Beztlenowce* I. Villqista (reż. Łukasz Barczyk), *Matka* S. I. Witkiewicza i *Letnicy* M. Gorkiego (reż. Grzegorz Wiśniewski). Z Bartłojem Wyszomirskim współpracował przy spektaklach *Kształt rzeczy* N. LaBute'a, *Top Dogs* U. Widmera, *Monachomachia* I. Krasickiego. W 2001 roku wydał mini-powieść *Chłopi 3*, napisaną wspólnie z poetą Zbigniewem Sajnogiem. Laureat Paszportu Polityki za całokształt twórczości.

Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie
pl. Św. Ducha 1, 31-023 Kraków, tel. 12 424 45 00, fax 12 424 45 06
www.slowacki.krakow.pl

Krzysztof Orzechowski Dyrektor Naczelny i Artystyczny
Ewa Szafran Zastępca Dyrektora

Teatr im. Juliusza Słowackiego
jest instytucją kultury
Województwa Małopolskiego

PATRONI MEDIALNI:

onet.pl

DZIENNIK POLSKI

TVP KRAKÓW

PRZYJACIELE TEATRU:

Dyrekcja Teatru dziękuje Społecznemu
Komitetowi Odnowy Zabytków Krakowa za
pomoc w finansowaniu prac konserwatorskich